



ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1149/22/2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva mohácsi lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 80/2012. (II. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Gy. E mohácsi lakos (a továbbiakban: Panaszos) 2011. szeptember 04-én, elektronikus úton (e-mail) a Panasztestületnél terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakat adta elő.

A Panaszos 2011. szeptember 2-án Mohácson a sétáló utcában tolt a kerékpárját, amikor az ott szolgálatot teljesítő rendőrjárórok megállították. A rendőrök közölték vele, hogy szabálysértést követett el és ezért megbüntetik. A Panaszos telefonálni akart a férjének, de ezt a rendőrök nem engedték, majd kicsavarták a kezéből a telefont, miközben felszólították, hogy igazolja magát. A rendőrök „fenyegető magatartása” miatt pánikba esett, és csak arra tudott koncentrálni, hogy értesítse a férjét, és tőle kérjen segítséget. A Panaszos egyik ismerőse felajánlotta, hogy majd ő értesíti a férjét, de a rendőrök megakadályozták ebben. A Panaszos már „teljesen pánikban volt” – megjegyzése szerint erről pszichiátriai szakorvosi véleménnyel is rendelkezik –, majd a rendőrök a kezeit erőszakkal megbilincseltek és egy odaérkező rendőrautóba „betuszkolták” és a Mohácsi Rendőrkapitányságra szállították. A rendőrkapitányság előtt a rendőrök kérték, hogy szálljon ki a személygépkocsiból, ő azonban rosszullete miatt nem tudott kiszállni. Amikor a rendőrök látták, hogy tényleg képtelen kiszállni a gépkocsiból, a karjánál fogva „beráncigálták” a kapitányság épületébe. A rendőrségen a Panaszos továbbra sem értesíthette hozzátartozóját, bilincsel a kezén kellett további megaláztatásokat eltűrnie. A rendőrségen „sarokba állították”, „megmotozták”, „zárkába helyezték”, „alkoholszondáztatták” és „otromba” megjegyzéseket tettek rá. A Panaszos férje végül másoktól értesült felesége hollétéről.

A Panaszos panaszát 2011. szeptember 09-én megerősítette, majd azt Panasztestület által feltett kérdésekre 2011. szeptember 28-án ki is egészítette.

A Panaszos a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – nyilatkozattétele szerint – az alábbiakat sérelmezte:

- telefonját nem engedték használni, nem értesíthette hozzátartozóját;
- bilincs alkalmazását, a bilincselés módját és idejét;
- „durván kiráncigálták” a rendőrautóból;
- „zárkába zárták”;
- „motozását”;
- „megszondáztatását”;
- a rendőrök „sértő” hangnemét;
- az intézkedés „aránytalan”, „embertelen” voltát, mellyel csorbították jó hírnevét és tekintélyét;
- azt, hogy az intézkedés helyszínén lévő „közlekedési táblák nem egyértelműek”.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, a 13. § (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az abból levezethető testi épséghez és személyi integritáshoz, az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz, továbbá az 59. § (1) bekezdése szerinti személy adatok védelméhez való alapvető jogát.

A Panasztestület megállapította, hogy a Panaszost a rendőrség indokolatlanul helyezte el a rendőrkapitányság fogdájában, továbbá az 1 óra 40 percen keresztül tartó fogvatartás aránytalanul hosszú időtartamú volt, ezzel a Panaszos személyes szabadságát szükségtelenül korlátozta, így sérült a személyes szabadsághoz fűződő alapjoga. A Panasztestület álláspontja szerint a fogdai befogadás alkalmával végzett átvizsgálás miatt súlyos mértékben sérült a Panaszos emberi méltóságához és személyi integritáshoz való joga.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

A panasz tényállásának tisztázása érdekében a Ket. 51. § (2) bekezdése alapján a Panaszost 2012. május 04-én nyilatkozattételre hívtam fel. A Ket. 33. § (3) bekezdése értelmében a nyilatkozattétel visszaérkezésének ideje nem számít be az ügyintézési határidőbe.

A panaszolt rendőri intézkedés tevékenységsorozata összetett tényállást képezett, amelynek minden részletre kiterjedő tisztázására formalizált eljárásban a Panasztestületnek – törvényi felhatalmazás hiányában – nem volt módja, azonban a Ket. alapján folytatott eljárásban történő döntés előkészítése azt szükségessé tette. A tényállás tisztázására foganatosítandó eljárási cselekmények, tárgyi bizonyítási eszközök beszerzésére az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében biztosított ügyintézési határidőn belül nem voltak végrehajthatók, ezért 2012. június 07-én a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az ügyintézés határidejének – 2012. június 11-től számított – harminc nappal történő meghosszabbítása felől végzésben döntöttem. Mindezek figyelembevételével az eljárás befejezésének határideje 2012. július 11.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi tárgyi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a Panaszos 2011. szeptember 04-én kelt, a Panasztestületnél előterjesztett panaszbeadványa;
- a panaszbeadvány mellékletét képező – mobiltelefonnal rögzített – videofelvétel;
- a Panaszos 2011. szeptember 28-án kelt panasz-kiegészítése;
- a Panasz 2012. május 16-án kelt, 29000-105/1149/8/2012. RP. számra iktatott nyilatkozata;
- 2011. szeptember 02-án kelt, előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 02030/5865/2011/ id. számú jelentés;
- 2011. szeptember 02-án kelt, 02030/5875/2011 / id. számú jelentés,
- 2011. szeptember 02-án kelt, az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató;
- 2011. szeptember 02-án kelt, szám nélküli feljegyzés hozzátartozó értesítéséről;
- 2011. szeptember 02-án kelt, szám nélküli előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- 2011. szeptember 02-án kelt, F 039919 sorszámú jegyzőkönyv a letéti tárgyakról;
- 2011. szeptember 05-én kelt, kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálásáról szóló szám nélküli jelentés;
- 2011. szeptember 02-án kelt, a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztató átvételéről szóló szám nélküli nyilatkozat;
- 2011. szeptember 02-án kelt orvosi látlelet és vélemény;

- 2011. október 07-én kelt, 02030-105/25/2011. P. számú jelentés;
- 2012. május 10-én kelt, 02000-105/23-1/2012. P. számú jelentés;
- 2012. május 16-án kelt, 29000-105/1149/8/2011. RP. számú panaszosi nyilatkozat;
- 2012. június 26-án rögzített, 29000-105/1149/16/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyv;
- 2012. június 26-án rögzített, 29000-105/1149/17/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyv.

III.

A rendőri intézkedés végrehajtására a Panaszos által elkövetett szabálysértés miatt került sor, ugyanis a tiltó közlekedési tábla ellenére a Jókai utca irányából a Széchenyi tér irányába kerékpárral behajtott, majd az egyenruhában szolgálatot teljesítő rendőröket észlelve kerékpárjáról leszállt és a kerékpárt tolva a rendőrök irányába gyalogosan közlekedett. Ekkor a rendőrök az Rtv. 13. §-ában foglalt intézkedési kötelezettség okán ellenőrzés alá vonták.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés alkalmával telefonját nem engedték használni, azt elvették tőle, továbbá nem értesíthette hozzátartozóját.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján:

„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

Az e pontban sérelmezett panasz elbírálása kapcsán az alábbi bizonyítékokat vettem figyelembe:

A Mohácsi Rendőrkapitányság 02030/5875/2011 / id. számú jelentése szerint: *„(...) Nevezett személy továbbra sem volt hajlandó együttműködni, ekkor (...) r. őrnagy Úrral közösen megfogtuk a karját és ismételten felszólítottam, hogy a törvény nevében engedelmeskedjen, ekkor elővette a telefonját, hogy felhívjon valakit, azonban ezt nem engedtem neki, ekkor nevezett személy megpróbálta a fogásunkból kirángatni magát, (...)”.*

A Mohácsi Rendőrkapitányság 02030-105/25/2011. P. számú összefoglaló jelentésében az alábbiak kerültek rögzítésre: *„(...) a panaszos magatartása folyamatosan egyre agresszívebbé vált, (...) őrnagy a panaszos által a [férj] helyszínen történő kiértesítéssel az intézkedés célját látta veszélyeztetettnak, ezért nevezettől elvette a telefont és azt a panaszos táskájába helyezte el.”*

A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság 02000-105/23-1/2012. P. számú vizsgálati jelentésében megállapította, hogy: *„A panaszos már a helyszínen kérte hozzátartozója kiértesítését, mely azonban a rendelkezésre álló adatok szerint az intézkedés célját veszélyeztette volna, a panaszos agresszív magatartása, szökésének, és támadásának veszélye miatt a rendőrkárörnek elsősorban biztonsági okokból nem volt lehetősége a helyszínről a kiértesítést végrehajtani. Mindazonáltal lehetővé tették azt, hogy az intézkedés egyik*

szemtanúja a panaszos férjét a panaszos mobiltelefonján értesítse a történetekről. A hozzátartozó kiértesítésére a biztonságos őrzésre alkalmas helyiségben történő elhelyezést követően került volna sor, ami azonban a hozzátartozó személyes megjelenése miatt okafogyottá vált.”

A jelentésekben rögzítetteket támasztja alá az eljárás során beszerzett 29000-105/1149/17/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyv is, mely szerint a Panaszos hozzátartozóját a rendőri intézkedés egyik szemtanúja értesítette. A tanú elmondta, hogy az egyik intézkedő rendőr engedélyével kivette a Panaszos táskájából annak mobiltelefonját, majd értesítette és tájékoztatta a Panaszos férjét a rendőri intézkedés tényéről, ezt követően a mobiltelefont személyesen adta vissza, oly módon, hogy visszarakta a Panaszos táskájába.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a Panaszos a telefonhívást akkor próbálta kezdeményezni, amikor a rendőrök már több alkalommal felszólították az együttműködésre, melyet ő minden alkalommal megtagadott. Ezek alapján indokolt volt a Panaszos kezéből fizikai erővel kivenni a mobiltelefonját, ugyanis ez a rendőri intézkedést akadályozó ellenszegülés megtörése érdekében történt.

Megállapítom továbbá, hogy az Rtv. 18. § (1) bekezdése nem ír elő azonnaliságot az előállított személy által megjelölt képviselő vagy hozzátartozó értesítésére, így az értesítési kötelezettség későbbi időpontban történő teljesítését illetően sem sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Mindezeket figyelembe véve a panaszt elutasítom.

2.) A Panaszos sérelmezte a bilincs alkalmazását, a bilincselés módját és idejét.

Az Rtv. 48. §-a alapján:

„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,*
- b) támadásának megakadályozására,*
- c) szökésének megakadályozására,*
- d) ellenszegülésének megtörésére.”*

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdése alapján (az intézkedés idején hatályos, azóta már hatályon kívül helyezve):

„(4) A bilincselés módjai:

- a) két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése,*
- b) kezek előre, illetve hátra bilincselése,*
- c) indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése,*
- d) indokolt esetben tárgyhöz bilincselés.”*

A Szolgálati Szabályzat 60. § (6) bekezdése a) pontja szerint:

„(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélszerűbben választja meg azzal, hogy:

- a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől,”*

Az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján:

„A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A bilincs használata kapcsán az alábbi bizonyítékokat vettem figyelembe:

A Mohácsi Rendőrkapitányság előállítás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, 02030/5875/2011 / id. számú jelentése szerint: *„(...) Törvény nevében szavak előrebecsátásával felszólítottam, hogy igazolja magát, de ennek nem tett eleget. Ismételten, többször felszólítottam, de továbbra sem volt hajlandó igazolni magát, illetve az intézkedés alól megpróbálta kivonni magát oly módon, hogy megpróbált az igazoltatás helyszínéről eltávozni. Ezért felszólítottam, hogy kényszerítő eszközt fogok alkalmazni, továbbá ismételten a többszöri rendőri felszólításomnak sem tett eleget, ezért őt testi kényszerrel megbilincseltem.”*

A Mohácsi Rendőrkapitányság 02030-105/25/2011. P. számú összefoglaló jelentésében az alábbi megállapítást tették: *„A rendelkezésre álló iratok és meghallgatások szerint Aratóné Győri Eleonóra a szabálysértést nem ismerte el, a felszólítás ellenére nem igazolta magát, több alkalommal kísérletet tett arra, hogy kivonja magát a rendőri intézkedés alól, folyamatosan kiabált, rángatta magát, rugdosott és ezen cselekményét többszöri, nyomatékos felszólítás ellenére nem volt hajlandó befejezni.”*

A Panaszos 2011. szeptember 28-án kelt panasz-kiegészítésben el is ismerte, hogy akadályozta és ellenszegült a rendőri intézkedésnek: *„Igen, ellenállást tanúsítottam, hangosan segítségért kiabáltam, személyi igazolványomat nem adtam oda, mert nem engedtek telefonálni. (...)”*

A rendőrök az előállítás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 02030/5875/2011 / id. számú jelentésben a bilincselés módjára vonatkozóan a Szolgálati Szabályzat 60. § (4) bekezdés b) pontja alapján, kezek hátrabilincselésének alkalmazását jelölték meg, míg a bilincselés időtartamára vonatkozóan 2011. szeptember 02-án 10:45 órától 11:10 óra közötti időpont került rögzítésre.

Álláspontom szerint, a bilincselés 25 percnyi időtartama nem tekinthető aránytalan hosszúságúnak, ugyanis azt a Panaszos biztonságos őrzésre alkalmas helyiségben történő elhelyezéséig alkalmazták.

Az ismertetett bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a Panaszos magatartásával ellenszegült és akadályozta a vele szemben foganatosított rendőri intézkedést, a helyszínen tanúsított viselkedése magában hordozta a támadás, illetve szökés lehetőségét is. Ezek alapján szakmailag indokoltnak tartom a bilincselés alkalmazását, illetve annak kivitelezésének módját (hátra helyzet) is.

A bilincs alkalmazása kapcsán fontos kiemelni, hogy az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás alapján a bilincs alkalmazása a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, tehát alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet.

Mindezek alapján a bilincseléssel kapcsolatos panaszt elutasítom.

3.) A Panaszos panaszként, hogy „durván kiráncigálták a kocsiból”.

Az Rtv. 47. §-a alapján:

„A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.”

A Szolgálati Szabályzat 59. § (1) és (2) bekezdése alapján:

„(1) Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszer akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

(2) A testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.”

Az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján:

„A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint az alábbiakat fogadtam el:

A Mohácsi Rendőrkapitányság 02030/5875/2011 / id. számú jelentése szerint: „(...) [a Panaszos] a szolgálati gépjárműbe nem volt hajlandó be, illetve későbbiekben kiszállni, ezért mindkét esetben testi kényszer alkalmaztam”.

A Mohácsi Rendőrkapitányság 02030-105/25/2011. P. számú összefoglaló jelentése szerint: „(...) [az intézkedést foganatosító] őrmester többször nyomatékosan felszólította a panaszost, hogy fejezze be az intézkedéssel szembeni engedetlenségét, amire azonban Aratóné a továbbiakban sem volt hajlandó, ezért az erre irányuló felszólítást követően ismételt a karjait megfogva kellett kiemelni a gépkocsiból.”.

A mobiltelefonnal rögzített videofelvételen látható és hallható a Panaszos gépkocsiba történő beültetése. Ez a jelentésekben rögzítetteket támasztják alá, ugyanis látható és hallható, ahogy a Panaszos megpróbál a gépkocsiba ültetésnek ellenszegülni. A felvételen a Panaszost, karjánál fogva, a helyszínre érkező szolgálati személygépkocsihoz kísérték, eközben jól hallható, hogy a Panaszos sírva tiltakozott a beszállás ellen, lábával ellen tart, de végül mégis beszáll a gépjárműbe.

A testi kényszer alkalmazását szükségserűnek ítélem meg, ezért a panaszt e tekintetben is elutasítom.

4.) A Panaszos sérelmezte, hogy „zárkába zárták”.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján:

„A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;”

A Szolgálati Szabályzat 51. § (1) bekezdése alapján:

„Az előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzését szolgáló más helyiségben kell elhelyezni. Az azonos ügyben előállítottakat el kell különíteni. Az elővezetett vagy az 48. § (1) bekezdése vagy az 50. § (3) bekezdése alapján visszatartott személyt, ha az intézkedés sikeresen csak így hajtható végre, a Rendőrségen történő visszatartás idejére előállító

helyiségben lehet elhelyezni. Ha az előállító helyiségben előállított, elővezetett vagy visszatartott személy van, gondoskodni kell az állandó őrzéséről”.

A Panaszos a már az előbbiekben is ismertetett 2011. szeptember 28-án kelt panasz-kiegészítésben is elismerte, hogy akadályozta és ellenszegült a rendőri intézkedésnek, illetőleg megtagadta az igazolást: *„Igen, ellenállást tanúsítottam, hangosan segítségért kiabáltam, személyi igazolványomat nem adtam oda, mert nem engedtek telefonálni. (...)”.*

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Panaszos a vele szemben fellépő rendőrök felszólítására nem volt hajlandó igazolni magát, azonosításra alkalmas okmányai átadásától kategorikusan elzárkózott, ezért az intézkedést foganatosító rendőrök részéről fennállt az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontjának alkalmazási lehetősége. E jogszabályhely az eljáró rendőr diszkrecionális döntésére bízta, az eset valamennyi körülményének figyelembe vételével, a személyi szabadság korlátozásával járó előállítás, mint rendőri intézkedés foganatosítását. Az előállítás ismertetett jogalapjára tekintettel, a rendőri intézkedés eredményes befejezése érdekében a Panaszos előállítása a szabálysértési feljelentés megtételéhez, a szabálysértési eljárás megindításához mindenképpen szükséges volt.

A Panaszost az előállításhoz kapcsolódó biztonságos őrzésre alkalmas helyiségben helyezték el, melyet az ide vonatkozó rendelkezés – a Szolgálati Szabályzat 51. § (1) bekezdése – kógens szabályként fogalmazza meg: *„az előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzést szolgáló más helyiségben kell elhelyezni.”.*

Tekintettel a fentiekre a panaszt elutasítom.

5.) A Panaszos sérelmezte, hogy „megmotozták”.

E panasz kapcsán fontos kiemelni, hogy a Panaszos vonatkozásában nem került elrendelésre a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 150. §-ban megfogalmazott motozás, hanem a Panaszossal szemben az Rtv. szerinti ruházatátvizsgálást hajtották végre, melyet tévesen motozásként jelölt meg.

Az Rtv. 31. § (1) és (2) bekezdései alapján:

„(1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(2) A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremszérintő módon.”

A Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése alapján:

„Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A ruházatátvizsgálás végrehajtásáról a Mohácsi Rendőrkapitányság 02030-105/25/2011. P. számú összefoglaló jelentésében az alábbiak szerepelnek: *„A ruházat átvizsgálást r. törzsszázados [hölgy] körzeti megbízott végezte, melynek biztosításában [hölgy] r. főtörzsőrmester ügyeletes vett részt. (...)”*

A ruházátvizsgálás kapcsán a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság 02000-105/23-1/2012. P. számú vizsgálati jelentésben az alábbiakat állapították meg: „(...) Az átvizsgálás során került csak sor személyes iratainak, bérletének, bőr pénztárcájának, 20 db kártyájának elvételére és mivel korábban, az intézkedés során mindvégig megtagadta személyazonosságának igazolását, ezért csak ezen a ponton, a nála lévő iratok elvételét, majd ellenőrzését követően lehetett a panaszos személyazonosságát hitelt érdemlően megállapítani, így csak ezután kerülhetett sor a fentebb már említett – előállításhoz kötődő – hivatalos iratok elkészítésére, panaszossal történő ismertetésére, aláíratására.”

Az Rtv. a személyi szabadságot korlátozó intézkedések köréhez kapcsolódóan a ruházátvizsgálást, mint lehetőséget nevesíti, ugyanakkor Szolgálati Szabályzat az előállító helyiségben történő elhelyezéskor ezt már az intézkedés kötelező részeként határozza meg. A végrehajtás során a rendőrök jog- és szakszerűen jártak el, az átvizsgálást két – a Panaszossal azonos nemű – személy végezte.

Mindezek figyelembevételével megállapítom, hogy alapjogsértés nem történt, így a panaszt e tekintetben elutasítom.

6.) A Panaszos sérelmezte, hogy megszondáztatták.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pontja alapján:

„(1) A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során

c) a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;”

A Mohácsi Rendőrkapitányság 02030-105/25/2011. P. számú összefoglaló jelentése szerint a Panaszos alkoholteszterrel való légalkohol ellenőrzését a kapitányság Járőr- és Határrendészeti Alosztályának vezetője rendelte el, figyelemmel arra, hogy a Panaszos a sérelmezett intézkedéssorozat előtt kerékpárral közlekedett, továbbá az általa tanúsított indokolatlan viselkedése miatt szükségessé vált annak megállapítása, hogy ittasan kerékpározott-e, vagy sem.

Az Rtv. idézett rendelkezése lehetőséget biztosított a légzésminta ellenőrzésére, ezért a panaszt megalapozatlannak ítélem, így azt elutasítom.

7.) A Panaszos sérelmezte a rendőrök „sértő” hangnemét.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Figyelemmel a rendőri jelentés közokirati jellegére, továbbá az esemény kapcsán készített jelentésekben foglaltakat elfogadva a panasz ezen részét **elutasítom**, mivel az eljárás

során beszerzett bizonyíték (jelentések, jegyzőkönyv tanúmeghallgatásról, mobiltelefonon rögzített felvétel) nem támasztják alá a Panaszos állítását.

8.) A Panaszos úgy ítélte meg, hogy a vele szemben fogantatosított intézkedéssorozat aránytalan és egyben embertelen volt, ezzel csorbították jó hírnevét és tekintélyét.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése alapján:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Megítélésem szerint a Panaszos érdekeit figyelembe véve az intézkedő rendőrök a – helyzethez mérten – megfelelően jártak el, ezt támasztják alá a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok (jelentések, tanúmeghallgatásról készült jegyzőkönyv), rendőri nyilatkozatok és a mobiltelefonnal készített felvétel is. Álláspontom szerint az intézkedéssorozat kapcsán érvényesült az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében megfogalmazott arányosság követelménye, **így e tárgyban tett panaszt szintén elutasítom.**

9.) A Panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés helyszínének közelében kihelyezett „közlekedési táblák nem egyértelműek”.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A panasz nem vonható az idézett rendelkezés körébe, ezért annak érdemi vizsgálatát jelen közigazgatási hatósági eljárás keretein belül – jogszabályi felhatalmazás hiányában – mellőztem.

IV.

A Panaszok egyenkénti elbírálása kapcsán fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Panaszost több alkalommal felszólították, hogy az intézkedőkkel működjön együtt és igazolja magát, a rendőri intézkedést ne akadályozza. A felszólítások ellenére a Panaszos nem működött együtt, megtagadta az igazolást és több alkalommal megpróbálta kivonni magát a rendőri intézkedés alól, holott az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében *(19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.),* a rendőr „utasításának” engedelmeskednie kellett volna.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán megállapította, hogy: *„(...) a felperes rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene fogantatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen - ellenszegülésével - nem*

bíráhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni.(...).”¹

V.

A Panasztestület megállapította, hogy a rendőrség indokolatlanul helyezte el a Panaszost a rendőrkapitányság fogdáján, mellyel szükségtelenül korlátozta személyes szabadságát, és ezzel alapjogsértést valósított meg. A Panasztestület megállapította továbbá, hogy a Panaszos 1 óra 40 perc hosszúságú fogvatartása aránytalanul hosszú volt, ezek alapján sérült a Panaszos személyes szabadsága.

Az alábbiak alapján a Panasztestület megállapításával nem értek egyet:

A rendelkezésre álló dokumentumokból megállapítható, hogy a Panaszos előállítására a Mohácsi Rendőrkapitányság biztonságos őrzést szolgáló helyiségében került sor. Téves a Panasztestület azon megállapítása, mely szerint a Panaszost a rendőrkapitányság „fogdáján” helyezték el, ugyanis a Mohácsi Rendőrkapitányság nem rendelkezik fogdával.

A Panaszos előállítása 1 óra 40 percnyi időtartamot (10:45 órától 12:25 óráig) vett igénybe, mely alatt sor került a szabálysértés elkövetésének helyszínéről a rendőrségi objektumba történő beszállítására, személyi adatainak megállapítására, alkoholszonda alkalmazására, biztonságos őrzésre szolgáló helyiségben való elhelyezésre és az ahhoz kapcsolódó ruházátvizsgálásra és az ezen intézkedési momentumokhoz kapcsolódó írásos dokumentáció elkészítésére, majd a Panaszos kérését követően annak a helyi kórházba történő elszállítására orvosi vizsgálat céljából.

A Panasztestület állásfoglalásában a 11:10 órától 11:40 óráig terjedő időtartamot kifogásolja, miszerint nevezett „fogdai befogadása szükségtelen volt”. Az előzőekben már kifejtettek alapján az előállított személy biztonságos őrzésre alkalmas helyiségben való elhelyezése az előállítás időtartama alatt kötelező, továbbá az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál, fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról, nyilatkoztatni kell továbbá sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni. Mindezen, a jogszabály által előírt cselekmények foganatosítása bizonyos időt vesz igénybe, továbbá dokumentációs kötelezettséget is von maga után, melynek végrehajtásától az intézkedő rendőrök nem tekinthetnek el. Erre tekintettel, a panaszban foglaltaknak megfelelően ismertették a Panaszossal azt, hogy a papírok kitöltése, a hivatalos ügyintézés alatt a biztonságos őrzésre alkalmas helyiségben kell tartózkodnia. A kifogásolt 30 perces időtartam alatt, az alkalmazott bilincs levételét követően szabályszerű ruházátvizsgálást eszközöltek, majd a letéti tárgyakról (17 tétel) részletes jegyzőkönyvet vettek fel és azt a Panaszos aláírta. A Panaszostól jegyzőkönyvileg átvett, személyazonosításra alkalmas iratok ellenőrzését követően, a letéti jegyzőkönyvön túl még háromféle irat kiállítására került sor ebben a fél órás időintervallumban. A jogszabályi követelménynek megfelelően egy kellően részletes írásos tájékoztatót és egy ehhez kapcsolt nyilatkozatot bocsátottak a Panaszos rendelkezésére, melyben információt kapott az előállítás időtartamáról, jogairól és kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről és melyet elolvasás után egy példányban átvett és aláírt. Kitöltésre és a Panaszos által aláírásra került

¹ Lásd: BH2009. 382 – Az előállítás jogszerű annak a szabálysértést elkövetőnek, aki a rendőri intézkedésnek ellenszegül, és a demonstráció szándékával nem hagy fel (1994. évi XXXIV. törvény 33. §, 92.§, 93. §, 1989. évi III. törvény 2. §)

továbbá egy, a kiértesítést érintő feljegyzés. A 11:40 órától követő 45 perces előállítási időtartamot vizsgálva megállapítható, hogy ekkor került sor – Panaszos orvosi ellátásra vonatkozó kérésének eleget téve –, a városi kórházba történő átszállítására, majd az orvosi vizsgálatot követően az előállítással kapcsolatos, Rtv. 33. § (4) bekezdésében előírt igazolás kiállítására, melyben a Panaszost nyilatkoztatták esetleges sérüléséről, panaszáról, továbbá tájékoztatták az esetleges panaszára nyitva álló fórumokról.

A fentiekre tekintettel álláspontom szerint az intézkedő rendőrök szakszerűen, a jogszabályoknak és az intézkedési gyakorlatnak megfelelően jártak el, a Panaszos személyi szabadságának fentiek szerinti korlátozása nem tekinthető aránytalanul hosszúnak.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdése, a 13. § (1) bekezdése, az 54. § (1) bekezdése, az 55. § (1) bekezdése és az 59. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 26. § (1) bekezdés c) pontja, 30. § (f) pontja, 31. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (3) és (7) bekezdései, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdése, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, a 15. § (1) és (2) bekezdései, a 18. § (1) bekezdése, a 19. (1) és (2) bekezdései, a 31. § (1) és (2) bekezdései, a 44. § (1) bekezdése c) pontja, a 47. §-a, a 48. §-a, (1) és (3) bekezdései, 33. § (2) bekezdés a) pontja, és a (3) bekezdése, a 48. §-a, a 92. § (1), (2) és (3) bekezdései, 93. § (1) bekezdése, 93/A. § (6) és (7) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet az 51. § (1) és (3) bekezdései.

Budapest, 2012. július 16.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány